

Det känns som att den skandinaviska handkirurgiska föreningen återuppstod för några år sedan. Det är inte mycket aktivitet mellan kongresserna, men de har blivit allt bättre och årets var en succé. Mycket berodde på mötesordföranden Ole Reigstad och hans parhäst, Rasmus Torkildsens, insats. Holland var speciellt inbjuden som gästande nation, men Ole hade utnyttjat sitt stora kontaktnät och också lockat till sig flera andra internationella gäster. Den som fick jobba hårdast av dem var Jonathan Hobby, som tidigare var president för den brittiska handkirurgiska föreningen och för närvarande leder FEESH:s utbildningssektion. Hobby var moderator på flera av sessionerna. Som värtalig engelsman med en klassiskt stor humoristisk sida tror jag att han, ihop med Reigstads lediga stil, betydde mycket för känslan på hela mötet. Formatet med drygt 200 deltagare, en huvudföreläsningssal, lite längre sessioner med gott om tid för frågor och diskussion bidrog också mycket till att det kändes betydligt mer avslappnat än t.ex. på FEESH-kongresserna.

Mötet hölls på hotellet där nästan alla, inklusive jag själv, bodde. Det bidrar naturligtvis till stämningen när man äter frukost tillsammans och går i grupp till olika aktiviteter. Dessutom var det gångavstånd till centrum där invigning och middagar ägde rum.

Invigningen på onsdag kväll blev högtidlig med välkomsttal av Oslos borgmästare i rådhusets stora sal. Stelt blev det inte för hon höll det personligt och anknöt till sin bakgrund som pediatriker. Ole höll det också lättsamt där han anknöt till att han i hela sitt liv bott och varit verksam i Oslo. Efter den officiella invigningen bjöds det på historisk rundtur i rådhuset och sedan blev det promenad tillbaka i den varma sensommarkvällen.

Fint mottagande av mig och Hasan och senare av Ole

Torsdagen inleddes med en session om SL-ligamentskador. Först en del om diagnostik varpå Jörsgholm(SE) Gvozdenovic (DK) och Rigo (NO) talade om när och hur reparera eller rekonstruera. Det blev "expert opinion" och det får ju duga i nuläget då forskningen spretar väldigt. Nya trender kommer och går när det gäller hur att rekonstruera. Nyligen kändes det som alla talade om betydelsen av extrinsicligamenten från att allt förr gått ut på att återskapa intrinsicstabilisering. Nu verkade man betona kombinationen av de båda vilket borde vara rimligt.

Räisinen om den nya eran?

Efter kaffet handlade det om CMC 1 artros. Här ställdes implantatarthroplastik mot annan arthroplastik. Flera holländare fick försvara den starka trenden i Europa med ledproteser. Bland dem som fick den svårare uppgiften att försvara den mer konservativa hållningen var Maria Wilcke som skulle propagera för trapezectomy. Det gjorde hon med bravur i ett föredrag som redovisade relevant forskning och innehöll många kul poänger. Personligen tror jag att ett problem i de stora studierna som nu börjat komma är, förutom kanske oprecisa utfallsmått, också att man behandlar dem alla som en grupp. Exempelvis verkar det som man med protes automatisk korrigerar även uttalad Z-deformitet (hyperextension av MCP leden). Kan man så undvika artros av den är ju det

en stor fördel. Andra grupper har säkert större risk för aseptisk lossning etc. så det verkar vara dags att tydligare subgruppera tumbasartrospatienterna.

Äran att hålla Hedersföreläsningen "Moberg lecture" föll på Lars Dahlin. Det blev intressanta historiska tillbakablickar blandade med de senaste rönen, naturligtvis med fokus på nerver. Föreläsningen blev uppskattad och man blir lite stolt över de många svenska bidragen till handkirurgin.

På eftermiddagen hölls "fria föredrag" där de flesta handlade om CMC I artroplastik. Bland annat höll Maiken Stilling (DE) flera föredrag om lossning och migration av proteser där man analyserat med radiostereometri.

Fredagen inleddes med general assembly. Michael Boeckstyn som varit starkt bidragande till att föreningen revitaliseras ersätts nu av Robert Gvozdenovic och man bestämde att nästa SSSH-möte kommer att hållas i Tartu Finland 2028.

Sedan var det dags för en session om 3D-teknologi där jag själv var engagerad. Anne Vochteloo inledde med att tala om "in-house planning" och hur de har byggt upp sitt sjukhuscenter i Hengelo samt om effektivitet och kostnadsaspekter avseende tekniken. Jag fick en allmän rubrik om mina erfarenheter och favoritindikationer för 3D-teknik och nämnde bland annat att jag inte tänker utföra intraartikulära-, underarms-, eller Madelungkorrektioner utan föregående 3D-analys. Sedan hölls mer fokuserade föredrag om korrektion av fellästa metacarpaler och scaphoideum. Det senare hölls av Andrea Schweizer, från Balgrist, Schweiz. Han beskrev mycket tekniskt detaljerat sina erfarenheter från över 100 scaphoideumkorrektioner med 3D-guider. Själv tvekar jag något när det gäller guiderna för scaphoideumpseudoartros. Jag tycker det kan bli trångt och krångligt att applicera dem, men analysen är mycket värdefull där man kan beräkna felställning och önskad längd exakt. Att även ha benet, innan och efter korrigering, printat i handen under operationen är också guld värt, för scaphoideum tycker jag kan vara svårt att bedöma i genomlysning.

Gvozdenovic höll senare ett föredrag om artroskopisk behandling av scaphoideumpseudartroser och det känns mer som en teknik jag borde ta mig tid att lära mig.

Efter lunch var ämnet artroplastik i Skandinavien och representanter från varje medlemsland hade valts ut till att beskriva användning, register, forskning, trender etc. Wilcke var åter i panelen och föredrog bl.a. siffror från Hakir. Många intressanta skillnader mellan länderna framkom.

Efter detta blev det inskickade föredrag om olika typer av ledproteser. Holm-Glad från Oslo redovisade 5 års resultat från deras randomiserade studie som jämförde handledsartroplastik med Motec- och ReMotionproteser. Förutom ett betydligt bättre rörelseomfång för Motec-proteserna var det inga större skillnader, vilket förvånade mig något.

Jag berättade om våra erfarenheter av Scheker/Aptisprotesen. Av 60 implantat har vi bara behövt avlägsna två permanent på nästan 20 år. Däremot är komplikationsrisken nästan 30% och andra studier har visat liknande siffror. Det som ändå gör operationen acceptabel är att många är av lindrig art och dessutom tidiga vilket tyder på att många går att undvika med förfinad kirurgisk teknik. Med hänsyn till de komplexa tillstånd som opererats är de kliniska resultaten också anmärkningsvärt bra. Asgeir Amundsen från Moss redogjorde för deras erfarenhet av 44 Schekerproteser med en medeluppföljningstid på 4,5 år. De hade inte permanent avlägsnat någon protes och övriga resultat var slående lika våra.

Efter mig redovisade Dag Vikingsson resultat gällande handledsartroplastik för RA-patienter opererade i Göteborg. Studien inkluderade 76 patienter med minimiuppföljning på 5 år, i medel 9 år. 16% av implantaten hade reviderats och 10-årsöverlevnaden var 84%. Resultaten var faktiskt bättre än vad jag fått intryck av, med värk på VAS-nivå 5 (av 100), smärta under aktivitet på 14 och nöjdhet på 87.

Rahimtoola berättade sedan om erfarenheterna från två tidigare handledsproteser av holländsk design. Resultaten var inte så dåliga, men lossningfrekvensen för den metakarpalakomponentens var oacceptabelt hög, varför de fått utgå.

Sist på torsdagen vaknade man till då det blev "Battle between nations and treatments". Thorkildsen skulle försvara CMC1-leds artroplastik mot den färgstarka Mikko Räisänen från Finland. Clemensson från Sverige ställdes mot Reigstad angående handledsartroplastik eller artrodes, och Gvozdenovic mot Holm-glad gällande om artroskopisk eller öppen teknik var bäst vid scaphoideumpseudoartros. Deltagarna rev ner många skratt, för det blev personligt och häckleri på högsta nivå men samtidigt framkom väl underbyggda argument. Hobby gjorde en stark insats, inte bara genom att hålla isär kombattanterna utan också genom att ge bra sammanfattningar av forskningsläget efter varje deltävling.

Rasmus och Ole kämpade hårt för Norges färger

Hobby grillade battlepanelen

”The battle” blev en bra konversationsstartare vid konferensmiddagen på kvällen. Folk verkade nöjda med att vara på konferens och det blev full energi på dansgolvet.

Stämningen var lite mer dämpad i något glesare bänkar på lördagsmorgonen fast vi startade en timme senare vid 9. Jag tänkte lite på skillnaden mot de amerikanska årsmötena där de ofta startar med ”arbetsfrukost” redan vid 7.

I alla fall inledde Mattias Hedspång från Örebro och Hasan Bitar från Alingsås starkt med två föredrag om hur man infört WALANT-kirurgi på respektive klinik. Det var många praktiska tips och det gällde inte bara karpaltunnelkirurgi, mycket tankeväckande.

Sedan hölls en session om utbildningen i handkirurgi i de olika länderna och om de många gånger likadana utmaningar vi står inför, utifrån den alltmer ekonomiskt pressade offentliga sjukvården. Det gäller ju även forskningen och kanske särskilt yngre som vill pröva på sådan.

FESSH ordförande Saf Naqui som gjort oss äran att ansluta till mötet höll ett inspirerande tal på samma tema och hur utbyten och föreningar bör hjälpa varandra i dessa tider. Han avslutade mötet med att uppmana oss att vara mer som Erik (Moberg) och ”Be more Erik” är kanske något SHF skulle trycka upp på kepsar, muggar och sånt?

Avslutande inspiration

Sist men inte minst vill jag varmt tacka Gabrielsons minnesfond för ännu ett generöst bidrag som gjorde mitt deltagande möjligt.

Peter Axelsson MD PhD
Överläkare
Handkirurgiska kliniken
Sahlgrenska Universitetssjukhuset